

A generális atya 2011. decemberi levele

*„Mindent veszteségnek tartok ahhoz képest,
hogy Jézust Krisztus, az én Uramat megismertem.”*

Elmélkedés a hitről

„Úgy élj és dolgozz, hogy akik csak látnak, sehogyan másképp ne tudják magyarázni életedet és tevékenységedet, mint Jézusba vetett hiteddel.” Ez az egyik válasz, amelyet adni szoktam azoknak, akik a piarista szerepéről kérdeznek intézményeinkben. E kérdést sokan felteszik nekünk, és mi is feltesszük magunknak. Könnyen beleeshetünk abba a kísértésbe, hogy részleges, funkcionális vagy pusztán leíró választ adunk. Véleményem szerint, ha akképpen válaszolunk, ahogy fentebb leírtam, nem tévedhetünk. Válaszunkat létértelmünkben, hivatásunk értelmében kell keresnünk és megtalálnunk; és ez nem más, mint a Názáreti Jézusba, a Krisztusba, Mesterünkbe és Urukba vetett hitünk.

Mostani leveletem a hitről írom nektek. Azért szeretném ezt tenni, mert egyfelől részt vettem a rend nagyobb előjáróinak tanácskozásán, azután végiggondoltuk egy huszonöt piaristából álló csoporttal a „fiatal felnőtt” piarista szerzetesek kísérését, másfelől pedig a Piarista Hívás Évének megkezdése előtt vagyunk, és nemsokára látogatásokat teszek a rend különböző képzési házaiban azzal a céllal, hogy minőségi és közösségi növekedésükhez alázattal hozzájáruljak. Azért írok a hitről, mert meggyőződésem, hogy szükségünk van rá.

A hitről szeretnék írni nektek, mert miután már oly sok terven és elköteleződésen dolgoztam, és éppen ott tartok, hogy újakba fogjak, nem akarom abbahagyni annak hangsúlyozását – sőt, hangosan kiáltom –, hogy mindabból, amit teszünk, és mindabból, amit csak tehetünk, soha semmilyen valódi megújulás és új élet nem születhet rendünkben, hacsak nem kapcsolódik ahhoz a nagy kihíváshoz, amelyet legbelül elhatároztunk: **gyökeresen a hitből kiindulva élni**, a hitet életünk középpontjává tenni, közösségeinket megnyitni Jézus tanúságtétele előtt, újra felfedezni a hit és az imádság tapasztalatának életadó erejét, küldetésünkben teljes önátadással élni, és lényegében az *első szeretetből* (Jel 2,4) kiindulva élni.

A sok érdekes célunk, a számtalan pozitív elköteleződés és új feladatok vállalása – ha mindezek nem a Jézus Krisztusba vetett hit radikális megélésén alapulnak, ha nem az ihleti és erősíti őket, akkor pusztán „tevékenységi listánk” gyarapítói lesznek. A hitből kiindulva élni a rend központi, kulcsfontosságú lételeme, és csak emiatt vagyunk piaristák. Erről soha nem szabad elfeledkeznünk. Egy szabad parafrázissal élve a Zsidókhöz írt levél szövegéből

(Zsid 11), azt mondhatjuk, hogy „a hit által volt elég bátor Kalazancius ahhoz, hogy életét a gyermekekért áldozza; a hit által vállaltuk mindnyájan a piarista hivatást; a hit által élünk minden nap és dolgozunk lelkesedéssel s reménnyel telve; a hit által vissziük előre elköteleződéseinket; a hit által hirdetjük meg a Hivatás Évét; a hit által keressük együtt a rend számára a legjobb utakat.”

Lehet, hogy nem is szükséges emlékeztetnem erre, nem tudom, mégis szeretném megismételni: *egy olyan szerzetesi csoport, mint a miénk, amely teljesen meg akar nyílni az Élet és az oly nagyon szükséges megújulás előtt, nem járhat sikerrel annak felvállalása nélkül, hogy alakulásának középpontjában az Úrba vetett hit abszolút, egyértelmű és elkötelezett megélésére szóló felhívás áll.* Ez mindig így volt, és mindig így is lesz. Így történt Kalazanciusal, így van és így lesz művében, a piarista rendben is. Mélyedjünk el kicsit e kijelentésen!

1. Csak a hit magyarázza létünket

A Hivatás Éve apropóján elég sok hivatásbeli tanúságtételt olvastam a világ különböző pontjain élő piaristáktól. Lenyűgözőnek találom, hogy mindezekben a tanúságtételekben – és kétségkívül benned is – egy mélyen megélt igazság rejtőzik: a hivatás a Jézussal való hívő találkozás gyümölcse; ez a találkozás teljességgel „rászed” engem, és még döntéseim középpontját is eléri. Valahogy úgy, ahogyan a fiatal Jeremiás fogalmaz, amikor a következőket mondja: „Rászedtél, Uram, és hagytam, hogy rászedj! Erősebb voltál nálam, és győztél! Nevetség tárgya lettem egész nap, mindenki gúnyolódik rajtam. Mert ahányszor csak beszélek, kiáltoznom kell, erőszakot és elnyomást kiáltanom: mert az Úr igéje gyalázatomra lett, és csúfságomra egész nap. Azt mondtam: »Nem törődöm veled, és nem beszélek többé az ő nevében.« De olyan lett szívemben, mint égő tűz, bezárva csontjaimba; és hiába erőlködtem, hogy magamban tartsam, nem győzöm” (Jer 20,7–9).

Csodálatos kifejezése ez a Jézussal való találkozás abszolút teljességének, ez az egész hivatás fenntartója. E nélkül a találkozás nélkül a hivatás nem képzelhető el. E nélkül a tapasztalat nélkül, amelyet frissen, fiatalon és hitelesen kell tartanunk, nem lehetséges előbbre jutnunk. A Jézussal való találkozás nem csupán első döntésünk magyarázata, hanem hűségünké is. Ha ez elveszik, vagy elgyengül, vagy saját ingatagságaim (inkonzisztenciáim) alá kerül, akkor egész életünk értelme vesz el.

Ahogyan a hit mély változást idéz elő az életemben, ahogyan a hit képessé tesz arra, hogy mindent elhagyva rálépjek erre az útra, ugyanez a hit az, amely lehetővé teszi, hogy folyamatosan teljes elköteleződést kívánó válaszokat adjak. Ez János evangéliumának üzenete, amikor azt javasolja, hogy „maradjatok meg szeretetemben” (Jn 15,9). A hit csak így képes összetartani az életünket, csak így tudunk valóban összeszedetten élni, csak így válhatunk mások számára hívássá, akik ugyancsak a teljességet keresik.

Szent Pál ezt azzal a mondattal fogalmazza meg gyönyörűen, amelyet e levél címéül választottam. Pál azt mondja: megtapasztalta, hogy mindennek az értéke elveszik, ha ahhoz hasonlítja, hogy megismerte Jézus Krisztust, akiért mindent elhagyott (Fil 3,8). Krisztus és a küldetés Pál minden energiáját lekötik, éppúgy, mint ahogyan Kalazancius energiáját Krisztus és a gyerekek lekötötték.

És mi a helyzet velünk? Őszintén kell válaszolnunk erre a kérdésre. Lehetséges, hogy közülünk sokan érezzük távol magunkat Pál, illetve Kalazancius életének egyesítő erejétől, talán azért, mert különböző érdeklődési középpontok alakultak ki bennünk, amelyek miatt eltávolodunk ettől az egységes élettől. Feltehetem magamnak a kérdést, hogy mik is lehetnek a hitelesség jelei. Teljesen szabadnak és rendelkezésre állónak érzem magam? Erősen és nagy lelkesedéssel ügyelek személyes imaéletemre és hittapasztalatomra? A folyamatos képzés javaslatait nyitottsággal fogadom, vagy irrelevánsnak tartom őket az életemre nézve, mivel úgy gondolom, hogy már tudom, mit kell tennem? Teljes önátadással dolgozom a rám bízott

gyerekekért és fiatalokért, és minden egyes találkozásra úgy készülök, mintha először látnám őket? Azt érzem, hogy teljes életet élek, vagy csak középszerűt? Reménnyel, lelkesedéssel és igényességgel készülök piarista életemre? Többek között ezeket a kérdéseket írtam le saját „lelki megújulásom határidőnaplójába”; és a válaszaim segítenek abban, hogy a „hivatásom hangfekvését” újra megtaláljam.

Mindannyian ismerünk személyeket, akik életük során valóban termékenyek voltak piarista működésükben, közösségi életükben. És mindannyian tudjuk, hogy termékenységre az a magyarázat, hogy folyamatosan ügyeltek hivatásuk létértelmére.

2. Hivatásválaszunk folyamatos gondozásának fontossága

Életünk olyan folyamat, amelynek során különböző korszakokon megyünk át, és amelyekben hivatásunk különbözőképpen jelenik meg. Hitünket nem ugyanúgy éljük meg, és nem is ugyanúgy fejezzük ki, amikor nekivágunk az útnak, illetve amikor pappá szentelnek bennünket, vagy amikor már több éve dolgozunk, és különböző tapasztalatokkal rendelkezünk, amelyek között vannak rendkívül termékenyek és talán kevésbé azok. Ezek mind más és más momentumok és tapasztalatok az életünkben. Egy dolog azonban biztos: alakulásunk minden egyes szakaszában életünk alapvető létértelmét meg kell tapasztalnunk, meg kell értenünk és hitelesen kifejezésre kell juttatnunk.

Az egyik kérdés, amely Peralta de la Salban a fiatal felnőtt szerzetesek kíséréséért felelős testvérekkel nemrégiben tartott találkozómon feltettünk magunknak, az volt: mitől van az, hogy sok esetben életünket nem *folymatos* lelki növekedés tartja fenn (amely nem függ sem a fizikai erőnlétől, sem pedig a kortól, illetve feladataink sikerétől, illetve kudarcától sem), hanem inkább egy ésszerű „lelki konformizmus” zajlik bennünk, amely azonban növekedésünkben sem segít bennünket, sem abban, hogy hitbeli válaszokat adjunk.

Péter apostol példáját említhetném itt, aki talán igen jelentős lehet a számunkra. Első döntése az, hogy mindent elhagy, és követi Jézust. Azonban később megjelenik egyfajta növekvő nehézség, hogy megértse ennek a követésnek a természetét: a kereszttel megbotránkoztatja; a nehéz pillanatokban – és a döntő órában is – látja elköteleződésének elbizonytalanodását, és rádöbben, hogy megtérése még mindig csak ideiglenes. Azonban éppen ebből a válságból kiindulva Jézus ismét megtérésre hívja őt, olyan megtérésre, amely már érettebb és határozottabb: „Igen, Uram, tudod, hogy szeretlek.” Péter saját válságából és saját félelmeiből végül nagyon sokat tanult. Sokkal inkább tudatában van korlátainak és valóságának, és ismét döntést hoz. Talán kevésbé heves és lelkes, elköteleződése azonban sokkal világosabb és mélyebb. Péter útja segíthet nekünk, hogy saját utunkból megértsünk valamit: nem tudunk elérkezni olyan hitvalláshoz, amely képes életünket egységbe vonni – és rávenni bennünket arra, hogy átadjuk életünket – egy komoly, érett, mások által kísért, kereső folyamat nélkül, amely segít bennünket abban, hogy a felszínes, illetve az elégtelen válaszokon felül-emelkedjünk.

Mindnyájunknak van tapasztalata a termékeny imáról és a teljes életről. De talán olyan lelkesedésről is, amely már alábbhagyott, illetve olyan imádkozásról, amely egy nehéz időszak után már nincs ránk hatással. Sőt, talán olyan tapasztalattal is rendelkezünk, hogy egy-némely elköteleződésünk elveszíti újdonságát, rutinszerűvé válik, vagy elhagyjuk őket, vagy már kevésbé lesznek termékenyek, és így a szegénység és az áldozathozatal sokkal nehezebbé válik számunkra. És itt rejtőzhet hatalmas csábításunk, hogy megkeressük az evangélium és a mindennapi élet kényelmes kompromisszumát.

Ezért kell hát a hitről beszélnünk, hogy megérthessük: életünk azt várja el tőlünk, hogy elköteleződéseinket megújítsuk. Sőt, hogy azt is megértsük: néha esetleg szükségünk van

egy új korszakra, amely segít bennünket Krisztus-követésünk megújításában, hogy általa érettebb és határozottabb megtéréshez jussunk el.

De hol találjuk a **támaszokat, amelyekhez visszatérhetünk** hitünk folyamatában? Felsorolok néhányat, amelyeket én különösen jelentősnek tartok, és amelyeket érdemes átgondolni. Mindegyikük keresztény és piarista életünk kulcsfontosságú tényezőire épül. Egyik sem új, s ez természetes, azonban mindegyiket lehetséges új módon megélni.

- Ügyelnem kell a személyes imára, amelyet Isten igéje gazdagít, életünk és küldetésünk ihlet, és meg kell találnom az ima egészséges ritmusát.
- Projektekből kiindulva kell élnem és dolgoznom, különös tekintettel a személyes és a közösségi projektekre (élettervre), amelyek a növekedés és az igényesség eszközei lehetnek.
- Keresni kell és fenn kell tartani a személyes kísérést; egyértelműen törekednem kell a valódiságra, a hitelességre, hiszen ez az egyik eszköz, amely a legtöbbet segíthet nekem a növekedésben, akárhány éves is vagyok, illetve akármekkora tapasztalattal rendelkezem is.
- Alaposan át kell gondolnom „apostoli buzgóságomat”, amellyel élek, a munka- és küldetésstílusomat, amelyekből kiindulva szolgálatomat végzem.
- A folyamatos képzés eszközeit ki kell használnom, hogy mindig „képben” legyek azzal kapcsolatban, amit megélek és amilyen életre meghívást kaptam.
- A közösségi összejöveleteket, a testvériség megélését, a testvérek előtti átlátszóságot, az eucharisztia közös megünneplését, a közös imádságot mind-mind ápolnunk kell.
- El kell fogadnom azokat a javaslatokat, amelyeket számomra tesznek, és amelyek talán kicsit felforgatják az életemet, de segíthetnek abban, hogy „hivatásom hangfekvését” visszaszerezem.
- Olyan „lelkiségi munkát” kell végezni, amely a rend által számunkra javasolt egyik dinamikával kapcsolatos, mint például a rendelkezésre állás, a rend szintjén való gondolkodás, a felelős egymáshoz tartozás, vagy az élet folyamatként való értelmezése.
- A „missziós érzékre” (a küldetéssel kapcsolatos érzékünkre) személyesen és közösségekben is reflektálnunk kell.
- Meg kell tervezni, hogyan fogom megélni a 2012-es Piarista Hivatás Évét.
- És még sorolhatnánk tovább. Mindaz, amit teszünk ezen a téren, kétségteljesen hozzájárul ahhoz, hogy a piarista rend *életét* megsokszorozzuk. És mindaz, amit nem teszünk meg, az az ellenkező irányban fog hatni, és ehhez sem fér semmi kétség.

Az elmúlt néhány hónapban alkalmam nyílt találkozni elég sok olyan szerzetessel, akik felszentelésük, illetve ünnepélyes fogadalmuk 50. vagy 60. évfordulóját ünnepelték. Mindnyájukkal megosztottam egy mély meggyőződésemet, többé-kevésbé a következő szavakba öntve: *„Az, ami fenntartott, az, ami hűségessé tett, az, ami képessé tett arra, hogy eddig elérkezzem, Isten szeretete volt, amelyet én imádság és munka formájában, valamint a Hozzá közel folytatott élettel igyekeztem viszonzni.”* Úgy gondolom, hogy az imádság, az ápolit istentapasztalat, a derűs lelkiség, a fenntartott közös imádság az a szikla, amelyre hivatásunkat építjük; valamint a másokért végzett munka, hitünk legvalóságosabb kifejezése.

Amikor ez nem sikerül, amikor megelégszünk egy halovány, mélység nélküli imádságos étellel, amikor életünk csak egyfajta „teológiai nyugdíjban” tengődik, piarista életünk elveszíti létértelmét, értelmetlenné és horizont nélkülivé válik. Az Istenből kiindulva élés sokkal többet jelent, mint a közös imádsághoz való hűség, noha kétségteljesen ez az egyik feltétele. Az Istenből kiindulva élés azt jelenti, hogy Érte élünk, és hogy tudjuk: Nélküle gyakor-

latilag elveszítjük azt, ami mellett elköteleződünk. A hitélet és az imaélet mindenképpen olyan terület, amelyen a legtöbbet kell segítenünk egymásnak. És felül kell emelkednünk a csábításon, amely néha megkísért bennünket – a hamis tisztelet álarca mögött, mellyel felebarátunk iránti nemtörődömségünket leplezzük –, hogy ne szólítsuk meg testvérünket, akinek szüksége lenne valakire, aki segít neki.

Mialatt ezen az egyszerű kis levélen dolgoztam, sikerült hozzájutnom XVI. Benedek pápa új apostoli leveléhez, amellyel meghirdeti a *hit évét*. A pápa a következőket mondja erről: „Az egyház megújulása a hívők élete által felkínált tanúságtételen keresztül is történik” (Porta fidei, 6). És hozzáteszi, hogy „a hit által férfiak és nők szentelték életüket Krisztusnak, és mindent elhagytak, hogy evangéliumi egyszerűségben éljék meg az engedelmességet, a szegénységet és a tisztaságot, amelyek mind az Úr várásának konkrét jelei, az Úré, aki nem késlekedik eljönni” (Porta fidei, 13). Mindnyájatokat arra hívlak, hogy örömmel fogadjátok a hit évét, mely a 2012-es év végén kezdődik majd, olyan új lehetőségként, amelyet azért ad nekünk Isten, hogy hivatásunkat megújítsuk és megerősítsük. Reméljük, hogy a Hivatás Éve hozzásegít bennünket ahhoz is, hogy a hiteles és hűséges piarista élet ajándékát ajándékozzuk egymásnak. Csak így lesz sokat meghívó és életet hordozó az elkövetkező év.

Testvéri szeretettel:

Pedro Aguado
generális atya

